

Լիսկային շարունակում են ներկայացնել որպես սուժողի

ԼՂԴ գորամաներից մեկի հրամանաւտը, գնդապետ Արտակ Բուղայշյանին երեկ մեղադրան է առաջարկվել ՀՀ ԶՈ 137-րդ հոդվածի 1-ին մասի՝ «Մղանության, առողջությանը ծանր վնաս դատարելու կամ խոռոք չափի գույք ոչնչացնելու սղանալիին» համանակիցներով։ Բուղայշյանին մեղադրան է առաջարկվել, որ «Նա իր եղբայր Ավետիք Բուղայշյանից տեղեկանալով, որ հունիսի 1-ին եւեկոյան ժամը 10-ին Սյունիքի նախկին մարզպետ Սուրեկ Խաչատրյանի (նականուն՝ Լիսկա) ավտոմեթենայում իրեն ծեծի են ենթարկել, նոյն օրը ժամը 23-ի սահմաններում զնացել է Սուրեկ Խաչատրյանին դատկանող առանձնատան նոտ, իր անվաճ հաշվառված որսորդական իրացանը ձեռքին իշել է ավտոմեթենայից եւ սղանության սղանալիիներ սկիզ Սուրեկ Խաչատրյանի եւ նրա հարազանների հասցեին»։ Գնդապետը մեղադրանը չի ընդունել, նրա նկամանը որդես խափանման միջոց ընթառվել է սուրագություն բաղադրից չբացակայելու դայմանու։

Կերնչչայլ մեղադրական եզրակացությունը անհիմն է որ ուկում Բուդապյանների ընտանիքի փաստաբան Հայկ Ալումյանը։ Նա հավաստիացնում է, որ Արտակ Բուդապյանին գործում որդես մեղադրայի ներգրավելը մի ժայռ է, որը միշտված էր մյուս կողմին դաշտամանելուն։ Հայկ Ալումյանը հավաստիացրեց, որ բողոքարկելու եւ միջնորդություններ է

Աերկայացնելու հնարավոր բոլոր այս աններին իր դաստղամայի նկատմամբ թեական հետաղնդրումները դադարեցնելու հաճար: «Օրենքը միջոցներ է նախատեսում բոլոր անօրինականությունների դեմ դայլարելու հաճար: Օրենքը չի նախատեսում միայն այն, որ գինուածախազը կարող է հանդիս գալ դաստղամանի դերում», ասաց փաստաբանը: Փաստաբանի վերնույալ ձեռակերպունք չափազանցությունն չէ: Զինուածախազն իր այսպես կոչված ասովիսի ժամանակ ստանձնեց Սյունիի նախկին մարզեաքի փաստաբանի դեր՝ հայտարարելով, որ Խաչատրյանների տան վրա հարձակում է եղել ու իր Խաչատրյանը բնած է եղել: Քետարքական է, որ Խաչատրյանը գործով ոչ որմես վկա, ոչ էլ որմես մեղադրյալ չի անցնում եւ գինուածախազի թեթեւ ձեռիվներկայացված է որմես «տուժող»:

«Ազգ»-ն արդեն տեղեկացրել է, որ Նախաֆնական մարմինը փաստաբանի ներկայացրած միջնորդությունը հետաձգել է Բոլողայանին գործով որդես տուժողի ներգրավելու համար, դաշտառաբնությամբ, թե բննչական գործողություններ են ընթանում: Ավելին, զինդատախազ Գետրդ Կոստանյանն ավելի ուշ հասկություն նշերեց, հայտարարելով, թե չի բացառո՞ւ, որ Բոլողայանը կներգրավի որդես մեղադրյալ: Եթեկ կատարվածի վերաբերյալ որոշակի մանրանա-

Եթե է Անրկայացրել Արտակ Եւ Ավե-
սիք Բուդապյանների հայր՝ Եմին
Բուդապյանը: Նա հայտարարել է, ո
որ Խաչատրյանների ընտանիքո
զինված սպասել է Արտակի գա-
լուն: Նրանց ընտանիքների միջեւ
եղել են խնդիրներ: Եմին Բուդա-
պյանը նույն է դրանցից մեկը՝
նախկին ճարգաժետ ընտանիքո
դահանջում էր «փայ» մՏՏել Բու-
դապյանների ընտանեկան բհզնե-
սի օահովում, որդիներն էլ հա-
մաձայն չեին: Եմին Բուդապյանը
հավաստիացրել է, որ միակ մԵ-
ղավոր Սուրեկ Խաչատրյանն է,
ու հենց նրա դրդամը են հնչել
կրակոցներ, ինչի հետեւանով իր
մի որդին ճահացել է, իսկ մյուսը
հրազենային ծանր վնասվածնե-
րով ընկել իիվանդանոց, իսկ այ-
սօր նրան մԵղադրամն են Անրկա-
յացնում:

Օռօի առնչությամբ մեղադրանք է առաջարկվել նաև Սուրեկտ խաչարյանի որոշում եւ թիկնադասին: Նրանք չեն ընդունել մեղադրանքը, սակայն գտնվում են Նույարաւածեն քրեակատարողական հիմնարկության:

Փոլամանության ժամանակ որոր՝ Տիգրան Խաչատրյանի արյան մեջ թմրանով է հայտնաբերվել, իսկ խուզարկման ժամանակ Սուրենի Խաչատրյանի բնակարանից 9 տեսակի զենքն է արգարվել: Եվս երկու տեսակի զենքն առգրավվել է Մանվել Մալինյանի բնակարանից: Դրանից նոյնդեպ դաշկամել են Սուրենի Խաչատրյանին:

Արարավան դաւո՞ր՝ զրագրկման Վտանգի առջել

ԱՐԱՐԱՏՅԱՆ ԴԱՂՏՈՒՄ ՉՈՐԾ 700 ԱԽՈՐԻՆԱԿԱՆ ԽՐԵԼԻ ԿԱՆ

սաց Տիգրան Սարգսյանը՝ տեղեկացնելով, որ այդ խնդրի վերաբերյալ ստեղծվել է միջգերատևսչական հանճնաժողով փոխվարչապետի գլխավորությամբ: «Հանձնաժողովը մենք ետք ե ներկայացնի Երևառաժամկետ, կարձագամկետ, միջնաժամկետ միջոցառումների ծրագիր, որուսազի մենք անհաղղաղ այս բնագավառում կարգուկանոն հաստատեն: Մասնավորապես, խոսքը խորթային հորերի մասին է, որն անօրինական ծետվ են իրականացվել, եւ այսօր մենք ունենք ջրի մեծ գերածախս, եւ դա կարող է Արարավայր դաշտում ուղղակի աղետավի իրավիճակ ստեղծել, որովհետեւ մի բանի հարյուր ծկնաբուծական սննդառություններ ունեն, որն վաղը նույնութեա կանգնելու են դրույթի առջեւ, ջրային հնատություններ չեն լինելու, որուսազի նրանի իրենց սննդառությունները կարողանան զարգացնել: Միեւնույն ժամանակ մենք ունենք շուրջ 700 անօրինական հորեր, որն այսօր գործում են, այս խնդիրը մետք է հրատապ լուծեն եւ այս բնագավառում կարգուկանոն հաստատեն», եղարփակեց Վարչապետը:

Հանրությունը դեմք է իմաստ
ոիսկային դաւանում գործող
ձեռնարկությունների անունները

բոլոր դաստամիջոցները: Առաջին հերթին, իհարկե, մենք դաշտավոր ենք աղափակել իրաղարակայնություն, որը կապազի հանրությունն իմանա, որ այդ ծերենարկությունները չեն կատարում օրենքի դահանջը եւ իրենց ֆինանսական հաւաքեվությունների վերաբերյալ մենք ունենք լրջագույն կասկածածեր: Պետական եւ կամուսների կոմիտեն նրանց համարելու է ոփոկային դաշտում գործող ծերենարկություններ, եւ հանրությունն էլ ոլուք է ինձանա, որ այդ խուռու ծերենարկությունները դրորելեմներ ունեն ֆինանսական հաւաքեվությունների հետ կապված», ասաց Վարչապետը:

Վահե Հակոբյանը նշանակվեց Սյունիքի մարզպետ

Կառավարության Երեկով որոշմամբ Վահե Ղալորյանը նշանակվել է Հայաստանի Հանրապետության Սյունիքի մարզպետ։ Դիեցնենք, որ ՀՀԿ խորհրդի նիստում նրա թեկնածությունն այս դաշտում առաջարկել է նախաօաի Սերժ Սարգսյանը։

Սոցիալական
փարեթի հանգստի
գումարը կփո-
խանցվի միանվագ

«Հայաստան եւ Ղարաբաղ» ուղեգույցի ԵՐՐՆՐԴ հրաւակությունը

Լու Անգելեսից Զրհստովեր Ռեյ-
նոլդսը տեղեկացնում է, որ Սեթով
Կարանյանի «Հայաստան եւ Ղա-
րաբաղ» 320-էանոց ուղեցույցը
այնքան մեծ դահանջարկ ունի, որ
Վերջին երրորդ անգամ է հրատ-
արակվել: Դարձֆորդում (Կոմեկշի-
լուու) ծնված եւ մեծացած ամերի-
կահայը Հայաստան կատարած
քազմաթիվ այցելուքուններից
հետո է ձեռնարկել գրել այդ ուղե-
ցույցը (լուսամկարներ՝ Կարա-
նյանի եւ Ռոբերտ Ջոնսըշանի), որ-
պես ամերիկացիներին ծանո-
թացնի շատերի համար դեռևս
«terra incognita» համարվող Մեր-
հայաց հինգ:

Կարանյանը անօւուց ինացելէ
Եր, որ իր սամիկն ու դատիկը Մ.
Սահանգներ են եկել նու հարյուր
տարի առաջ, բայց Հայաստանում
կատարած ուսումնասիրություններ
իր ժամանակ է միայն տեղեկացել,
որ իր ազգակից Մարտիրոս հերա-
նան եղել է Ծանավաձագարություն

ՄԵԹՈՒ Կարանյան

զագիր, որ նա է 1928-ին գծել
դատավական Դայաստանի նանրա-
մասն փառքը:

Կարանյանն այժմ աղրում է
Փաստենայում, իրավաբան է
մասնագիտությամբ: Հայաստ-
անում նախասիրած վայրեն են
Հաղողան ու Սանահինը, իսկ Ա-
րարաց նախընտրում է դիտել Խոս-
կիրապից: Վ. Ծ.

www.agz.am

Գյալտան Խաչիսպահ
3ԱԿՈԲ ՄԵՏԻՔԵԱՆ հեռ. 060 271117
Խնձրափիր
ՊԱՐԴՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ հեռ. 060 271113
Դավթականի գովազդ հեռ. 582960
060 271112
Լրացրողների սեմեակ հեռ. 060 271118
Դամակարձ. ծառայութիւն հեռ. 060 271115
Ծրցոցայ լրահասա ծառայութիւն
հեռ. 060 271114, 010 529353
Դամակարձային շարուածակ «Ազգ» թերթի
Թերթի Ծիբերի ամբողջական թէ մաս-
նակի արտասորմները տրամադր մամուլի
միջոցով, ուղիղիւթաւատեսութեամբ
կաս հանցանցով, առանց խճառու-
թեան գրաւուն հանձնամայնութեան խսիւ
արգելուս են համաձայն ՀՀ հետինա-
կային իրաւունքի մասին օրենքի:
Նիբերը չեն գրախսուում ու չեն
վերաբարձրութիւն:
Գ ասովով յօդանաւոր գովազդային են,
որոնց բուվանութեամբ համար խճառ-
ութիւնը լրատականաւութիւն չի կրում:

Նիկողայոս Արդոնցը ոչ միայն հայ դասմագիտական, այլև բաղաբական, իրադարակախոսական, փիլիսոփայական, եւրականական, գեղարվեստական մաժի մեծագույն կրողներից է: Զեկա հասարակագիտական մի ոլորտ, որի ուղղությամբ կատարված ներ ուսաւմնասիրություններն ու աշխատությունները լինեն թերաժեռ եւ կորցրած իրենց արդիական հնչողությունը: Եվ սա առավել կարենու էր դարձնում նրա ողջ գրական ժառանգության հրապարակումը, որը դասանում է ժենազն, մանրազնին եւ դասախսանու աշխատանք: Այսօր արդեն կարելի է մինչեւ, որ այդ աշխատանքը կատարված է գրեթե ամբողջությամբ, բանի ընթերցին սեղանի վրա է նրա երկերի վեց հասորը, որոնցից յուրաքանչյուրը բացահայտում է մեծ մասվիրականի բողած հսկայածավալ ժառանգությամբ որոշակի բնագավառ: Վեց հասորների խմբագրական հանձնաժողովը բաղկացած է Պետքոն Յ. Հովհաննեսյանից, Ա. Գ. Մադոյանից եւ Պ. Գ. Ստեփանյանից: Հատուների հրատարակության նախադարձաւասման, ծանոթագրությունների եւ ցանկերի կազման աշխատանքներն իրականացրել է հայոնի դասմաքան, աղբյուրագետ եւ մատենագետ Պ. Յ.

Բ ՀԱՏՈՐԸ ներառում է Աղոնցի դասմա-
քանակայի պատմապիրույքունները (ՏԵ՛Ս
Նկարողայս Աղոնց, Երևան, Բ, Պատմա-քա-
նակայի պատմապիրույքուններ, Եր-
ևանի համալսարանի հրատակչություն,
Երևան, 2006, 680 էջ): Կարեւոր է, որ հատ-
րում գետնված 32 պատմապիրույքուններից
22-ը մայր հայրենիքով լուս են տեսել առաջին
ամօսա: Դրան վերաբերում են հայ հին մա-
կույթի և մասնավորապես մատենագիտու-
թյան առնվազն կարևորագույն խնդիրների լո-
ւարանմանը՝ դարձյալ հիննաշիմ և այս ա-
ղեղծվածների լուսարանման համար նոր արա-
հետներ բացող: Այդ աղեղծվածները վերաբեր-
ում են Մասնիչն, Խորենացուն, Կոյրունին,
Փակսոսին, Սերենիս և այլոց: Դատորում
կան դասմա-համեմատական նմուխուններ,
գրախոսականներ, գեղարվեստական խոսի
հայ նշանավոր դեմքների գրական արգասիքների
արժեվորումներ եւ վերարժեւորումներ: Դատորից
այն ճիշտ սովորությունն են սատում, որ
հանձին Աղոնցի գործ ունես ոչ միայն տաղա-
դաւաս դասմարանի, այլեւ բանասերի եւ
գրաբնադասի հետ: Կարեւոր է գրական խոսի
փաղաքական ավանդի նրա ընկալությը, ոչ

դա աղացուցում է փաստերով), սակայն ցավով չի կարողանում իրականացնել իր առջեւ դրա ված ինսիրն ամբողջությամբ եւ ննական վերա լուծության է ենթակում Ուրարտական շրջանի վերաբերվող դատարկունը եւ դարձալ հայոց դատարկության մի խանի դրվագներ: Դատկանաւա կան է, որ որդես միջնադարագետ եւ բյուզան դագետ հայսնի դատամարանը այս հասորու ցրում է բյուր այն աւագուանները հայոց (են ոչ միայն հայոց) հին շրջանի դատարկության վերաբերյալ իր իմացական մակարակի վերաբեր յալ՝ ի հայ բերելով իր Վելրուծական մտք նոր բանը բրիգիները եւ բացահայտելով դատա բանի բնական օժշվածության նորանոր ծավա րը: Զերծ մնալով այն խնդրի բնարկումից, թե արդյո՞ք հայկական եւ ուրարտական խաղաղական թուրքունը, միայն կորպենային էլեւստի, որ Ու րարտով դատամական դերի գնահատման առողջ մով Աղոնցի մատուցած հայեցակարգերը երես չեն կորցնի իրենց արդիականությունը: Ասա դրանցից մեկը. «Այս փայլեց մի օրքան, ու դրեւ դար շարունակ՝ 900-600 թթ. փայլեց է Հայաստանի բարձունքներում: Նա առաջինը միավորեց Երկիր՝ բազմաթիվ ցիրուցան ցեղեր համախմբեց մի խաղաֆական ու մակուրային

Աղոնցի Երկերի Զ ՀԱՏՈՐԻՆ անդրադար-

Նիկողայն Աղոնցի ամբողջական դիմանկարը

Գրախոսություն մեծ մտավորականի երկերի պեղասորյակի հրապարակման առիքով

Հովհաննիսյանը, որն այդ ամենն իրականացրել է ջերմեռաղործյամբ եւ Նվիրուանվ, խնդիր նորաք է ունեցել լուսաբանել այն ամենն, ինչ կարող է մնալ անհասկանայի՝ կաղված այս մեծ հայի ստեղծագործական գրեթե ողջ արգասիի հետ։ Պ. Դովիաննիսյանն է նաև հեղինակը յուրաքանչյուր հատորի փորձիկ ներածական խոսքի, ուր ներկայացնում է սկյալ հատորի խնդիրը, այսինքն՝ Աղրնցի ստեղծագործական ծաղկեակնջից այդ հատորում առանձնացված մասի ստեղծման դասնությունը, նոյատակն ու խնդիրները։ Իսկ Ա հատորի ներածական խոսքում տախիս է Աղրնցի ուսումնասիրությունների մատենագիտությունը, իմբնավորութանց ամբողջական հրատարակման անհրաժեշտությունը, որն իրականություն է դարձել «Գալուս Գյուլբեննախ» իմբնակության հայկական բաժանմների այսօր արդեն առախին նորեն, դիկուր Զավեն Եկավյանը։ Դասկանալու համար այդ անհրաժեշտությունը, բավկական է մեջքերել Պ. Դովիաննիսյանի հետևյալ խոսքը. «... հարուս եւ բազմաժանը է Ն. Աղրնցի գիտական ժառանգությունը։ Նշա յուրաքանչյուր կողմ, յուրաքանչյուր արտահայտությունն հրատարգել է հայ միերը մեծագույն, անանց արժեթիւնով։ Ինչպէս Յ. Թումանյանը գրականության ոլորտում, Կոմիտասը՝ Երաժշտության, Յ. Աճառյանը՝ լեզվաբանության, Մ. Աբելյանը՝ գրականագիտության, Վ. Սուրենյանը՝ նկարչության, Ա. Թամանյանը՝ ճարտարադրության, այնուա էլ Նիկողայոս Աղրնցը դամագիտության ոլորտում ամենամեծի է ու մեծ»։

գիտական (եւ ոչ միայն գիտական) արժեքը:

Ա ՐԱՏՈՐԸ (տես Նիկողայոս Աղոնց, Երևան, Ա. Պատմագիտական ուսումնասիրություններ, Երեսակի համալսարանի հրատարակություն, Երևան, 2006, 652 էջ) ընդգրկում է 18 դասմագիտական ուսումնասիրություններ եւ մեկ գրախոսություն՝ նվիրված Գ. Գալեմբարյանի «Կենսագրություն Սարգս արժեմիսկողորսի Սարգսյան եւ Ժամանակին հայ կարողիկեայք» աշխատությանը, թեմետ սա էլ իր էռությամբ դասմագիտական ուսումնասիրություն է, անզի գրված է բնական-Վերլուծական մեթոդաբանությամբ, հեղինակի եւ նրա ուսումնասիրության առարկա նյութի մեկնաբանություն է՝ այդ նույն նյութի վերաբերյալ իր իմացածի համարդությամբ: Համապետ կարտուր ենի համարում մասնամետել, որ դասմագիտական ուսումնասիրություններում թեմետ կարելի է չհամաձայնել Աղոնցի առաջ հաշված որոշ տեսակետների, բայց կարելու է այն հանգամանքը, որ նա վերանայում է շատ հին հյուցակարգային մոնտեցումներ, նորերն է մասնցում ի հիմնավորելով դրանի կամ մատնանշում է մի ճանաղարի, որով դասմագրության հետազարդար կության նախադաշտության արժեքը կության նախադաշտաւած լի: Կովկասնի այսան՝ «Աղոնցի այս երկավիրության հայացումը մասնակալաւերտ չէ եւ համոզված ենք, որ այն երկար ժամանակ կծառայի որդես ուղեցոյց՝ հայ երականագիտական մեջի համակողմանի ուսումնասիրության համար»: Այս խոսքերի ծառայքան մեջ համոզվում ենք գործն ընթացելու ընթացքում: Աշխատության մեջ բացահայտված են Ղիոնիսոսի երականական արվեստ նրբերանգները, նրա երականության հայ հեղինակների մեկնաբանությունները, այն դերը, որ ունեցել է սույն հեղինակը Աղոնցի արտահայտությամբ՝ «հայ դրդության դասմության կարեւորագույն մատենագրական հոսանքներից մեկի ձեւավիրման համար»: Համապետ է, որ Աղոնցը նկատ ունի հայ երականագիտական մատենագիտությունը, որի համար «գայթաբար» էր «հունաբան դրդոցը»: Բայց հիշյալ երկավիրությունից հասորում ամփոփված են նաև Աղոնցի հայոց լեզվի ուղղագրությանն ուղղված հորվածներ, ինչպես նաև երականագիտական աշխատությունների գրախոսություններ եւ սուլաբանական ուսումնասիրություններ:

կույան և սախարատաւտած Պ. Դ. Դովիանսի-
սյանը՝ «Աղոնցի այս Երկասիրության հայացու-
մբ ժամանակավետ է և ի համոզված ենք, որ
այն Երկա ժամանակ կծառայի որդես ուղե-
ցոյց՝ հայ երականագիտական մտի համա-
կողմանի ուսումնասիրության համար»։ Այս
խոստերի ծառության մեջ համոզվում ենք գործն
ընթերցելու ընթացքում։ Աշխատության մեջ բա-
ցահայտված են Դիմիտրովի երականական
արվեստի նրբեանգները, նրա երականության
հայ հեղինակների մեջնաբանությունները, այն
դերը, որ ունեցել է սույն հեղինակը Աղոնցի ար-
տահայտությամբ՝ «հայ դդրության դասնու-
թյան կարեւորագույն ճատենազրական հոսանք-
ներից մեկի ծեւապիրման համար»։ Հասկանա-
լի է, որ Աղոնցը նկատի ունի հայ երականագի-
տական մատենագիտությունը, որի համար «զա-
րաքար» էր «հմենաբան դդրոցը»։ Բացի հիշյալ
Երկասիրությունից հասորում ամփոփված են
նաև Աղոնցի հայոց լեզվի ուղղագրությանն
ուղղված հոդվածներ, ինչպես նաև երակա-
նագիտական աշխատությունների գրախոսու-
թյուններ և սուլգարանական ուսումնասիրու-
թյուններ։

կյանքի շրջանակներում: Նա ուրիշ արժանի է ունեցավ՝ նրա անընդհատ դպյակը Ասորեսանի դեմ խափանեց սեմական տարրի խուժումը՝ Յակավան լեռնաշխարհը եւ նրա ներքափան ցույնը Փոքր Ասիհա» (էջ 318): Եվ կամ «Պայտաւել Ասորեսանի կատաղության ու նոլեզին կրթելը դեմ, փակել նրա ձանալարհը դեղի Նահրյան երկրները, դա մի ազնիվ առաելություն եր, ու Ուրարտուն դասվով կատարեց, այսպիսով նշանակալի ծառայություն մատուցելով բաղաբակը թուրյանն ու մարդկությանը» (էջ 319):

Հատորում են են գտն նաև հայոց ին դաս
մությանը եւ դասմական զիսավոր դեմքերին
վերաբերող հոդվածներ եւ ծրագրած աշխա-
տություններից առանձին մասեր, որոնցում ա-
ռաջ բաւկած որու հայեցակարգային մուտքա-
ցումներ միգուց այսօ փորի-ինչ վիճելի լինեն-
քայ ընդիհանուր առնամբ դրանք վկայություննե-
ն հեղինակի ինքնաշխ եւ ստեղծագործ մտի-

Որ հիրավի Աղոնցը համարվում է բյուզան-

դագես եւ նրա բյուզանդագիտական ուսումնական սիրությունները նրան դաշվավոր են և առաջարկել համաշխարհային բյուզանդագիտության մեջ, հետուեն կարելի է համոզվել՝ ծանոթանալով նրա Երկրի Ե ՀԱՏՈՐԻ ամփոփած նյութին (տե՛ս Նիկողայոս Աղոնց, Երկր, Ե Հայ - բյուզանդական ուսումնասիրություններ, Երևան, ԵՊԴ հրա, 2012, 664 էջ): Քանի որ հրաշարակության նախարարաւած դրամական գործությունները կապահպակ են կայացնելու համար, աղոնց բյուզանդագիտական ժառանգությունը, ասիս է Բյուզանդիային եւ հայ - բյուզանդական հարաբերություններին նվիրված նրա ուսումնասիրությունների ստեղծման մասնակագործությունը, աղաք՝ դրանց ներառած հիմնահարցերը եւ գնահատականը Կարեն Եմի համարում մեջբերել նրա Երկու տեսակետները բյուզանդագետ Աղոնցի մասին Ըստ նրա՝ «Նախ, Աղոնցն առաջին հայ բյուզանդագետն էր: Մինչ նրա աստղաբեզ գալը հայության մասնագիտությունը միայն հղանցիկ աղերս ներ է ունեցել բյուզանդագիտության հետ:

...Երկրորդա այն է, որ Ն. Աղօնցն ամենայի հնարավորն էր անում, որդեսզի ընտելացնել ժամանակակից բյուզանդագետներին այս հանգամանին, որ Բյուզանդիային վերաբերող հայկական աղյուսները ոչ դակաս արժանի են ուշադրության, իսկ «դասական» Եվրոպական կամ արեւելյան լեզուներով գրվածները, իսկ Երեմն նոյնիսկ նախընտրելի են (թ 9):

Կարեն է նաև այն հանգամանքի մասնան
ուղարկ, որ Ադրբայջանի վրա պատմա-
ստում աշխարհություններում խանդռմ է այն կարծե-
քը, որ այս պատմությունը համաձայն որոնց
Բյուզանդիան գործ հունական կայսրություն էր:
Համար Բյուզանդիան միայն հոյների կողմէն
մից կառուցած էեն չեր: Այլ՝ «Եթէ հոյների կայսերության անհերթելի ժերերն էն լեզվի եւ
բառավակրության միջոցով, առա հայերը ի-
րենց ստեղծարա մօտի եւ իրենց ազգին հատու-
ռազմական հանճարի ընորհիկ գտնվում էին
այն ազգերի շարժում, որոնք ամենամեծ
նորասն էին մատուցել այն դահլիճներու գոր-
ծով» (էջ 174): Եվ սա նաև այն դարձ դատա-
ռով, որ «Բյուզանդիայի դամության ամեն-
նաակնառու հերոսներ կամ ծնունդով կամ
ծագումով հայրէ էին» (Առևա տեղական):

ճով արդեն ցանկանում ենք ամբողջացնել մեծ մասվորականի նրա դիմանկարը (ՏԵՇ Նիկո- ղայոս Աղոնց, Երևան, Զ, Դաշտարականս- տություն, ԵՊՀ հրա, 2012, 540 էջ): Այս հա- տուրվ լուս է ընծայված նրա հրամարախոսա- կան ժառանգությունը: Այդ ժառանգությունը տարաքնոյք է եւ ընդգրկում է նյութեր, որոնք վե- րաբերում են ցարական «Պոլոտենիայով» նա- խատեսված կարողիկոսության ընտրություննե- րին եւ կարողիկոսությանն ընձեռված հնարա- վորություններին (ընդ որում նա «Պոլոտենիան» զնահատում է անաչառության դիրեկցից), Քայ Ե- կեղեցու դեր՝ գնահատակին՝ դարձայ նոյն դիրեկցից, Քայլական հարցին, որի զարգացման եւ լուծնան վերաբերյալ մանաւորությունը կ ինքնահպ ժեսակետներ: Դրանցից կարեւորմ ենք հա- կադեմ նրա այն կարծիքը, թե անհնար է հայկա- կան բարենորդումներ անցկացնել՝ մեծ ժրու- թյուններին թիկունք համարելով, ինչըսե կար- ծում էին տա հայ բարյական գործիքներ, ո- րոնք դրա իրականացողաց ժեսնում էին ցույցերի կազմակերպման մեջ: Դրա իրականացման միջև ճանապարհ Աղոնցը ժեսնում էր զինան աշխատանքների մեջ: Թերեւ Աղոնցն այն ժե- սակետին էր, որ այնքան էլ միշտ չէ Ուսասա- նից ակնկալել Քայլական հարցի լուծումը, մասնավորապես 1912-14թթ.-ին:

Աղոնցը չխալվեց նաև՝ գտնելով, որ դա
ժերազմից հետ մեծ ժերթյուններ կանու-
մահատեն Թուրքիան եւ Մոխատէի է, որ սի-
դէն Երան ճանաչելու նաև Դայաստանի ա-
նախությունը Ռուսաստանի կողմից օրավ-
կած Արեւմույան Դայաստանի շարածում։
Նրա ժառակետները մասսամբ չիրականացան,
բանզի գլուխ բարձրացրեց բոլեւիզմը, որի
ներկայացուցիչների դիրքորոշումը Դայա-
կան հարցի նկատմամբ նա խիս բնադր-
տության է ենթարկում։ Ըստ նրա՝ այդ դիրքոր-
շումն էր դասձառը Սեւի դայանագրի հա-
յոց համար նախատեսած կետերի չիրակա-
նացման։ Ուսանելի է նրա հետեւյալ ընդհան-
րացումը. «Ծանր եւ դառն է մտածել, որ աշ-
խարհում առաջին սոցիալիստական դեսու-
թյունը դուրս է կեալ մի նորմ, որ անօպատէի

հարվածով կրեց Յայստանի սթրույան
արդեն ընկնող ըթաները» (էջ 148):

Բավարաբերով այսանով, ավելացնենք
սուս, որ Զատոռու ամփոփված Աղոնցի հրա-
տարակախոսական ժառանգությունը նորաս-
տում է հյա բարակական նմիշ այն ուղղությանը
զարգանալու էտակետի ձևույթան հիմնավոր-
մանը, որ այսօր էլ դեմք է գերե մնալ մնենք ժողո-
վունների նկատմամբ սահմա հոկտերից, եւ ա-
ռաջնահերթությունը դեմք է տալ սեփական
հնարակությունները ծիս օգտագործելու եւ
սեփական ուժերին աղավինելու գաղափար-

Ասկուսական հետայրա աղյապտակուր գալապան-
ներին:

Ասկուփելով ասվածը, ժետեն, որ Աղոնցի
Երկերի վեցհասորյակի հրատակությունը հի-
րավի կրթողային գործ է, բանզի ամբողջաց-
նում է այս մեծ հայի դիմաննարդ, իսկ այդ դի-
մաննարդ միահյուսված են դասմաքանին,
լեզվաբանին, բանասերին, իմաստասերին, աշ-
խարհագրագետին, հրատարակախոսին եւ բա-
ղաբագետին բնորոշ երանգները: Եվ այդ երանգ-
ներն իրենց աշրերության մեջ մնում են չխամ-
րող, դյուրիչ եւ գեղեցիկ:

Շնորհ կնկարահանվի ֆիլմ Մելքոն Մկրտչյանին նվիրված, կնոջ՝ Թամար Հովհաննիսյանի կողմից

Հերասանուի Թամար Հովհաննիսյանը (Մելքոն Մկրտչյանի կինը) վերադարձել է Հայաստան: Պատճառներից մեկը որդու ընտանիքի տեղափոխումն էր ԱՄՆ-ից Երևան: Թ. Հովհաննիսյանը որդին ցանկանում է, որդեսզի իր երեխան մեծանա Հայաստան:

